

www.cmis-int.org

PIUS XII

KONSTYTUCJA APOSTOLSKA *PROVIDA MATER ECCLESIA*

Rzymie, 2 lutego, 1947

cmis
CONFERENCE MONDIALE
DES INSTITUTS SECLIFIERS

KONSTITUCJA APOSTOLSKA *PROVIDA MATER ECCLESIA*

Rzymie, 2 lutego, 1947

1. Liczne pouczenia i dokumenty Papieży, Soborów i Ojców Kościoła, dzieje Kościoła i całe prawo kanoniczne aż do naszych czasów wyraźnie dowodzą, z jak głęboką miłością macierzyńską troskliwa matka Kościół niestrudzenie zabiega, by umiłowanych synów[2], którzy oddając Chrystusowi Panu całe swoje życie idą za Nim dobrowolnie trudną drogą rad ewangelicznych, uczynić godnymi Boskiego planu i powołania anielskiego[3] oraz mądrze uporządkować ich sposób życia.

2. Od zarania chrześcijaństwa Kościół przez swe magisterium troszczył się o wyjaśnianie nauki Chrystusa[4] i Apostołów[5] oraz przykładów zachęcających do doskonałości w sposób pewny pouczając, na czym powinna polegać istota życia oddanego doskonałości i jak należy je organizować. Trudem swoim i postugą tak usilnie wspierał i rozpowszechniał pełne oddanie się Chrystusowi i konsekrację, że już w początkowym okresie gminy chrześcijańskie same dostarczały dobrej gleby[6] przygotowanej na zasiew dla rad ewangelicznych, obiecującej następnie obfite plony.

Niebawem, jak łatwo można wykazać na podstawie dzieł Ojców Apostolskich[7] i pisarzy starochrześcijańskich, w różnych gminach Kościoła tak bardzo rozwinęła się profesja życia doskonałego, że jej zwolennicy zaczęli tworzyć jakby osobną grupę i klasę społeczną w łonie wspólnoty kościelnej, jasno odróżnianą i przez wielu uznawaną i szanowaną[8], określaną wielu nazwami: ascetów, wstrzemięźliwych, dziewic i innych.

3. W ciągu wieków Kościół wierny Chrystusowi Oblubieńcowi i zawsze niezmienny, pod natchnieniem Ducha Świętego ciągle i w sposób pewny rozwijał powoli naukę o stanie doskonałości aż do ukształtowania się dzisiejszego Kodeksu Prawa Kanonicznego. Po macierzyńsku nachylony ku tym, którzy chętnie w różnych formach zewnętrznie i publicznie zobowiązywali się do życia doskonałego, nigdy nie zaprzestał wszelkimi

sposobami podtrzymywać ich w tak świętym postanowieniu, czyniąc to w dwojaki sposób. Przede wszystkim nie tylko przyjmował i uznawał jednostkową profesję życia doskonałego, składaną jednak zawsze publicznie wobec Kościoła, jak na przykład dawne, otoczone czcią błogosławieństwo i liturgicznie dopełnioną konsekracją dziewic[9], lecz także mądrze umocnił ją i zabezpieczył, przyznając jej liczne prawne skutki kanoniczne. Szczególna jednak życzliwość Kościoła i większa troska od jego początków po ogłoszeniu edyktu Konstancyjnego, skupiają się i koncentrują na tej pełnej, publicznej, ścisłej profesji doskonałości, która jest składana w stowarzyszeniach i wspólnotach powołanych za zgodą Kościoła, aprobatą czy na jego polecenie.

4. Widoczny jest głęboki wewnętrzny związek pomiędzy historią świętości Kościoła i katolickiego apostołstwa a dziejami kanonicznego życia zakonnego, które pod wpływem łaski Ducha Świętego Ożywiciela rozwijało się nieustannie w różnorodnych formach umacniane jednocześnie coraz głębszą i trwalszą jednością. Nic dziwnego, że Kościół także w dziedzinie prawa trzymając się wiernie zasady postępowania, którą wyraźnie wskazała przewidująca Boża mądrość, tak ustanowił kanoniczny stan doskonałości, że zgodnie z prawem i słusznie postanowił zbudować na nim, jak na jednym z kamieni węgielnych, gmach dyscypliny kościelnej. Najpierw więc publiczny stan doskonałości został zaliczony do trzech głównych stanów kościelnych i z niego jedynie utworzył Kościół drugą grupę i stan osób kanonicznych (kan. 107)[10]. Rzecz bardzo znamienita i zasługująca na uwagę: o ile bowiem dwa pozostałe stany kanoniczne tj. stan kapłański i stan świecki na mocy Bożego prawa, do którego dołącza się ustanowienie kościelne (kan. 107, 108 § 3), wynikają z samego Kościoła, jako społeczności zorganizowanej hierarchicznie, o tyle stan zakonny znajdujący się pośrodku, pomiędzy stanem kapłańskim i świeckim może być wspólny i dla kapłanów i dla świeckich (kan. 107), co wynika ze ścisłego i szczególnego odniesienia do celu Kościoła, czyli uświęcenia, osiąganego skutecznie i przy użyciu właściwych środków.

5. Kościół jednak nie poprzestał na tym. W celu zabezpieczenia i utrwalenia publicznej i uroczystej profesji postanowił, by ten stan kanoniczny doskonałości był uznawany coraz bardziej rygorystycznie jedynie w założonych i zorganizowanych przez siebie społecznościach, tj. w zakonach (kan. 488), których ogólny kształt i organizację po dokładnym i

szczegółowym badaniu zatwierdzał swoim urzędem, a w poszczególnych przypadkach badał kilkakrotnie ustrój tych zakonów i ich statuty nie tylko doktrynalnie i teoretycznie, lecz także od strony postępowania i praktyki. Te zasady zostały w Kodeksie Prawa Kanonicznego tak surowo i ściśle określone, że w żadnym przypadku, nawet na prawach wyjątku, nie może być uznany kanoniczny stan doskonałości, jeśli jego profesja nie została złożona w zakonie zatwierdzonym przez Kościół. Wreszcie dyscyplina kanoniczna stanu doskonałości, jako stanu publicznego tak mądrze została przez Kościół uporządkowana, że dla zakonów kapłańskich we wszystkim, co dotyczy życia kapłańskiego zakonników, zakony mają spełniać rolę diecezji, a przynależność do zakonu zajmuje miejsce kapłańskiej inkardynacji diecezjalnej (kan. 111 § 1; 115; 585).

6. Zdawało się, że już nic nie trzeba dodawać do prawnego ujęcia kanonicznego stanu doskonałości, skoro Kodeks Piusa X i Benedykta XV w drugiej części Księgi II poświęconej zakonom, po starannym uporządkowaniu, zebraniu i zestawieniu prawodawstwa zakonnego, wielorako zatwierdził kanoniczny stan doskonałości w jego aspekcie publicznym, a mądrze doprowadzając do końca dzieło rozpoczęte przez Leona XIII w jego wiekopomnej konstytucji *Conditae a Christo*[11], zgromadzenia o ślubach prostych zaliczył do zakonów w ścisłym tego słowa znaczeniu. Kościół jednak, z właściwą sobie szczodrobliwością i prawdziwie macierzyńską dobrocią, uznał za stosowne dla kanonicznego uzupełnienia zamieścić w prawodawstwie zakonnym krótki rozdział. W rozdziale tym (Tytuł XVII, Księga II) Kościół postanowił przyłączyć do kanonicznego stanu doskonałości inne stowarzyszenia, które choć pozbawione pewnych, wymaganych prawem form zewnętrznych, niezbędnych do wypełnienia kanonicznego stanu doskonałości, na przykład ślubów publicznych (kan. 488 § 1 i 7; 487), jednak w sprawach pozostałych uważanych za zasadnicze dla życia doskonałości, zostają przyłączone do prawdziwych zakonów dzięki ścisłemu podobieństwu i jakby konieczności.

7. W całym tym prawodawstwie ? mądrym, roztropnym i naznaczonym wielką miłością, wyraziła się troska o dobro licznych dusz, które porzuciwszy świat, chciały żyć w nowym stanie kanonicznym, ściśle nazwanym, poświęconym jedynie i całkowicie osiągnięciu doskonałości. Ale najdobrotliwszy Pan, który bez względu na osobę[12] wzywa

nieustannie wszystkich wiernych do kroczenia drogą doskonałości[13], przedziwnym zamysłem swej Boskiej Opatrzności nakazał, by nawet w czasach wielkiego upadku moralnego, a zwłaszcza obecnie, pojawiły się i pojawiały liczne rzesze wybranych dusz, które nie tylko płoną pragnieniem własnej doskonałości, lecz pozostając w świecie, dzięki szczególnemu Bożemu powołaniu, potrafiły odkryć nowe, doskonałe formy stowarzyszeń, szczególnie odpowiadające potrzebom czasu. Można w nich prowadzić życie bardzo sprzyjające osiągnięciu doskonałości chrześcijańskiej.

8. Powierając roztropnej i gorliwej opiece kierowników duchowych szlachetne wysiłki wiernych, dążących do doskonałości, na forum internum, zajmujemy się teraz szczególnie tymi stowarzyszeniami, które wobec Kościoła na tzw. forum externum starają się prowadzić swoich członków do życia prawdziwie doskonałego. Nie mówimy tu jednak o wszystkich ugrupowaniach, które w świecie dążą szczerze do doskonałości chrześcijańskiej, lecz jedynie o tych, które przez swą wewnętrzną organizację, hierarchicznie ustanowioną władzę, nie ograniczone żadnymi innymi więzami, pełne oddania, jakiego wymagają od swych ścisłych członków przez profesję rad ewangelicznych, wreszcie przez sposób sprawowania posługi i apostołstwa, co do istoty zbliżają się bardziej do kanonicznych stanów doskonałości, a zwłaszcza do Stowarzyszeń bez ślubów publicznych (Tytuł XVII), chociaż nie prowadzą wspólnego życia zakonnego, lecz posługują się innymi formami zewnętrznymi.

9. Te stowarzyszenia, które odtąd będą nazywane instytutami świeckimi zaczęto zakładać w pierwszej połowie ubiegłego wieku nie bez specjalnego natchnienia Bożej Opatrzności, by wiernie ?praktykowały rady ewangeliczne w świecie i spełniały z większą wolnością dzieła miłości, do których w obecnym złym czasie rodziny zakonne mają dostęp utrudniony lub w ogóle zamknięty?[14]. Najstarsze instytuty tego rodzaju stały się dobrym przykładem i działaniem swoim jasno i coraz bardziej przekonywująco dowodziły, że przy starannym i roztroprnym doborze członków, przy troskliwej i wystarczająco długiej ich formacji, przy odpowiedniej, równocześnie stałej i elastycznej regule życia można także w świecie, dzięki szczególnemu powołaniu Bożemu i z pomocą Jego łaski, osiągnąć w sposób pewny ścisłą i skuteczną konsekrację

siebie samego, nie tylko wewnętrzną, lecz także zewnętrzną i nieomal zakonną, oraz stać się dobrym narzędziem oddziaływania apostołskiego. Z tych wielorakich powodów ?tego rodzaju stowarzyszenia wiernych zasłużyły nie jeden raz na pochwałę ze strony Stolicy Apostolskiej na równi z prawdziwymi zgromadzeniami zakonnymi?[15].

10. Pomyślny rozwój tych instytucji pokazuje w sposób coraz bardziej oczywisty, jak wielką i skuteczną pomoc mogą one przynieść Kościołowi i duszom. Z łatwością przyczynią się one do prowadzenia zawsze i na każdym miejscu życia prawdziwie doskonałego, także w przypadkach, gdy podjęcie kanonicznego życia zakonnego byłoby niemożliwe lub niewskazane, do intensywnego rechrystianizowania życia rodzinnego, zawodowego i społecznego przez bezpośredni i codzienny kontakt z życiem doskonałym, całkowicie oddanym uświęceniu, do wykonywania różnorodnego apostołstwa oraz wypełniania zadań, które w pewnych miejscach, okresach czasu i okolicznościach są zabronione lub niedostępne dla kapłanów i zakonników. Doświadczenie jednak wykazało, że ten typ życia doskonałego niesie niekiedy bardzo wiele trudności i niebezpieczeństw, skoro prowadzony jest swobodnie, bez zewnętrznej pomocy habitu i życia wspólnego, bez czujności Ordynariuszy, którzy często mogą nie znać go dostatecznie, oraz niejednokrotnie także bez stałej opieki przełożonych, którzy mogą nieraz znajdować się daleko. Zaczęto dyskutować nad naturą prawną instytucji i o zamiśle Stolicy Apostolskiej mającej je zaaprobować. Tu uznajemy za stosowne wspomnieć o dekreście Ecclesia Catholica wydanym przez świętą Kongregację Biskupów i Zakonników potwierdzonym[16]

11. VIII 1889 roku przez naszego poprzednika nieśmiertelnej pamięci Leona XIII. Dekret ten nie zabraniał udzielania pochwały i aprobaty tym instytucjom, wymagał jednak, by Święta Kongregacja, przy udzielaniu tej pochwały lub aprobaty, nie traktowała tych instytucji jako zakony o ślubach uroczystych, ani nie jako prawdziwe zgromadzenia zakonne o ślubach prostych, ale jedynie jako pobożne stowarzyszenia, w których, oprócz tego, co jest wymagane przez współczesną dyscyplinę kościelną, nie istnieje profesja zakonna w ścisłym sensie, a śluby, jeśli istnieją, uważane są za prywatne, nie publiczne, przyjmowane przez uprawnionego do tego przełożonego w imieniu Kościoła. Nadto te stowarzyszenia ? tak dopowiadała ta sama święta Kongregacja ?

uzyskują pochwałę lub aprobatę jedynie pod tym istotnym warunkiem, że są dokładnie znane swoim Ordynariuszom i podlegają całkowicie ich jurysdykcji. Te przepisy i oświadczenia świętej Kongregacji Biskupów i Zakonników przyczyniły się skutecznie do lepszego zrozumienia natury tych instytutów, uregulowały sprawę ich rozwoju i postępu, nie stawiając jednak przeszkód na tej drodze.

11. W naszych czasach instytuty świeckie bez rozgłosu bardzo wzrosły w liczbę, przyjmując rozmaite formy czy to autonomiczne, czy powiązane różnorako z zakonami i stowarzyszeniami. Konstytucja apostolska *Conditae a Christo*, która zajęła się tylko zgromadzeniami zakonnymi, nie wypowiedziała się o nich zupełnie. Także Kodeks Prawa Kanonicznego celowo pominął je milczeniem i pozostawił przyszłemu ustawodawstwu to, co o nich należało ustalić, ponieważ rzecz nie wydawała się jeszcze dojrzałą.

12. Wszystko to rozważyliśmy do głębi w poczuciu obowiązku, a także kierowani ojcowską miłością do dusz, które tak ofiarnie dążą do świętości, pozostając wśród świata. Pragniemy umożliwić poważne i mądre rozpoznanie istniejących stowarzyszeń, by tylko te zostały uznane za prawdziwe instytuty, które rzeczywiście zobowiązują się w pełni do prowadzenia życia doskonałego, by usunąć niebezpieczeństwo zakładania coraz to nowych instytutów ? co czyni się często nierozważnie i lekkomyślnie ? by wreszcie te instytuty, które zasługują na aprobatę, otrzymały specjalny status prawny, odpowiadający w pełni ich naturze, celom i warunkom. Postanowiliśmy zatem uczynić dla instytutów świeckich to samo, co nasz nieśmiertelnej pamięci Poprzednik, Leon XIII uczynił z taką mądrością i roztropnością dla zgromadzeń o ślubach prostych w konstytucji apostolskiej *Conditae a Christo*. Zatwierdzamy więc niniejszym pismem statut ogólny instytutów świeckich, który Najwyższa Kongregacja Świętego Oficjum, jako kompetentna władza starannie przejrzała, a Święta Kongregacja do spraw Zakonów, na nasze polecenie i pod naszym kierunkiem, ułożyła i wygładziła. Mocą naszej powagi apostolskiej ogłaszamy, uchwalamy i postanawiamy to wszystko, co zawierają załączone poniżej normy.

13. Wykonanie ich powierzamy Świętej Kongregacji do spraw Zakonów, udzielając jej wszelkich potrzebnych do tego uprawnień.

OGÓLNE NORMY PRAWNE ODNOSZĄCE SIĘ DO INSTYTUTÓW ŚWIECKICH (LEX PECULIARIS)

Art. I. Stowarzyszenia kapłanów lub świeckich, których członkowie w celu dążenia do doskonałości chrześcijańskiej i całkowitego oddania się apostołstwu składają profesję praktykowania w życiu świeckim rad ewangelicznych, dla wyraźnego odróżnienia od innych stowarzyszeń wiernych (część III Księgi II Kodeksu Prawa Kanonicznego) otrzymują nazwę instytutów lub instytutów świeckich. Podlegają one normom prawnym niniejszej konstytucji apostołskiej.

Art. II

§ 1. Ponieważ instytuty świeckie nie wymagają trzech publicznych ślubów zakonnych (kan. 1308 § 1 i 488. I) i nie zobowiązują wszystkich członków do prowadzenia życia wspólnego ani mieszkania pod jednym dachem zgodnie z Prawem Kanonicznym (kan. 487 i następne oraz kan. 675 i następne):

1. Według prawa i z reguły nie są i nie mogą być nazywane zakonami (kan. 487 i 488, I) ani stowarzyszeniami życia wspólnego (kan. 673 § 1).

2. Nie podlegają ustawodawstwu właściwemu zakonom i stowarzyszeniom życia wspólnego i nie mogą się nim posługiwać. Wyjątkowo tylko jakiś przepis tego prawa, szczególnie odnoszący się do stowarzyszeń bez ślubów publicznych, może być do nich dostosowany lub przez nie przyjęty.

§ 2. Instytuty świeckie poza ogólnymi przepisami Prawa Kanonicznego, które ich dotyczy, rządzą się jako własnym prawem odpowiadającym ich szczególnemu charakterowi i sytuacji, następującymi przepisami:

1. Ogólnymi normami konstytucji *Provida Mater Ecclesia*, która stanowi jakby Statut wszystkich instytutów świeckich;

2. Przepisami, które będzie uważała za stosowne wydać Święta Kongregacja do spraw Zakonów, odpowiednio do wymagań lub doświadczeń życia, dla wszystkich instytutów lub dla niektórych spośród

nich, interpretując niniejszą konstytucję apostołską, uzupełniając ją lub aplikując w określonych okolicznościach;

3. Własnymi zatwierdzonymi konstytucjami (zgodnie z artykułami V-VIII niniejszej ustawy), które roztropnie dostosują ogólne przepisy Prawa Kanonicznego i sformułowane tutaj specjalne zasady (nr 1° i 2°) do różnorodnych celów, potrzeb i sytuacji każdego instytutu.

Art. III - § 1. Aby jakieś pobożne stowarzyszenie wiernych, mogło być zgodnie z podanymi niżej artykułami erygowane jako instytut świecki, powinno ono, poza innymi ogólnymi wymaganiami, spełniać następujące warunki:

§ 2. W tym, co dotyczy konsekracji życia i profesji doskonałości chrześcijańskiej:

Osoby pragnące należeć do instytutu jako członkowie w ścisłym tego słowa znaczeniu, powinny poza praktykami pobożnymi i wyrzeczeniem, które obowiązuje wszystkich wiernych dążących do doskonałości, dążyć do niej skutecznie także za pomocą następujących środków szczególnych:

1. przez złożoną wobec Boga profesję celibatu i doskonałej czystości, potwierdzoną, zgodnie z wymaganiami konstytucji, ślubem, przysięgą lub poświęceniem obowiązującym w sumieniu;

2. przez ślub lub przyrzeczenie postuszeństwa, mocą którego poświęcają się na stałe i całkowicie Bogu oraz praktykowaniu miłości i apostołstwa i we wszystkim stają się moralnie zależne od przełożonych, zgodnie z przepisami konstytucji;

3. przez ślub lub przyrzeczenie ubóstwa, które nie pozwala dobrowolnie rozporządzać dobrami doczesnymi, ale zobowiązuje do stosowania się w tej dziedzinie do norm i wymagań konstytucji;

§ 3. W tym, co dotyczy przynależności członków w ścisłym tego słowa znaczeniu do instytutu oraz wynikającej z tego więzi: Więź łącząca instytut z jego rzeczywistymi członkami winna być: stała, zależnie od

konstytucji wieczysta lub czasowa, odnawiana po upływie określonego czasu (kan. 488, l); wzajemna i pełna, tak, aby zgodnie z normami konstytucji członkowie oddawali się całkowicie instytutowi, a instytut troszczył się o członków i brał za nich odpowiedzialność.

§ 4. W tym, co dotyczy siedzib i wspólnych domów instytutów świeckich:

Chociaż instytuty świeckie nie wymagają zgodnie z Prawem od wszystkich członków (art. II § 1) życia wspólnego czy mieszkania pod jednym dachem, to jednak ze względu na potrzeby i korzyści powinny one posiadać jeden lub kilka domów wspólnych, aby:

1. mogli tam mieszkać przełożeni główni lub okręgowi;

2. mogli tam przebywać lub zbierać się członkowie instytutu w celu odbywania czy uzupełniania formacji, odprawiania rekolekcji i innych ćwiczeń tego rodzaju;

3. można było tam przyjmować członków, którzy z powodu złego stanu zdrowia czy z innych względów potrzebują opieki, albo też dla których nie jest wskazane mieszkanie prywatne u siebie czy u innych osób.

Art. IV - § 1. Instytuty świeckie są zależne od Świętej Kongregacji do spraw Zakonów, przy zachowaniu praw Świętej Kongregacji Krzewienia Wiary, zgodnie z postanowieniami kanonu 252 § 3, odnoszącego się do stowarzyszeń i seminariów misyjnych.

§ 2. Stowarzyszenia, które nie odpowiadają definicji zawartej w art. I i nie realizują w pełni celu, o którym on mówi, a także stowarzyszenia, którym brakuje jednego z elementów wymienionych w art. I i III niniejszej konstytucji apostoelskiej, rządzą się prawem właściwym dla stowarzyszeń wiernych, o którym jest mowa w kanonie 684 i następujących. Zależą one od Świętej Kongregacji Soboru, przy zachowaniu przepisów kan. 252 § 3, odnoszących się do terytoriów misyjnych.

Art. V - § 1. Tylko biskupi, a nie wikariusze kapitulni czy generalni, mogą zakładać instytuty świeckie i erygować je jako osoby prawne, zgodnie z postanowieniami kan. 100 § 1 i 2.

§ 2. Niechaj biskupi jednak nie zakładają tych instytutów i nie pozwalają zakładać ich bez porozumienia się ze Świętą Kongregacją do spraw Zakonów, zgodnie z postanowieniami kan. 942 § 1 i następnego artykułu.

Art. VI - § 1. Aby biskupi zabiegający o erekcję instytutów świeckich zgodnie z art. V § 2 mogli otrzymać władzę ich erygowania, winni oni powiadomić Świętą Kongregację do spraw Zakonów o zastosowaniu w danym wypadku norm ustalonych przez tę Kongregację, a odnoszących się do erekcji zgromadzeń i stowarzyszeń życia wspólnego na prawie diecezjalnym, odpowiednio dostosowanych zgodnie z oceną Świętej Kongregacji. Powinni oni również powiadomić tę Kongregację o zastosowaniu innych przepisów, które zostały lub zostaną w przyszłości przez nią wydane.

Po uzyskaniu zezwolenia Świętej Kongregacji do spraw Zakonów, biskupi mogą zgodnie z przysługujących im prawem przystępować do erekcji instytutu. O dokonanej erekcji winni oni powiadomić oficjalnie Świętą Kongregację.

Art. VII - § 1. Instytuty świeckie, które uzyskają aprobatę lub dekret pochwalny od Stolicy Apostolskiej, stają się instytutami na prawie papieskim (kan. 488 § 3; 673 § 2).

§ 2. Aby instytuty świeckie na prawie diecezjalnym mogły otrzymać od Stolicy Apostolskiej dekret pochwalny lub aprobatę, mają być zastosowane według wymogów Świętej Kongregacji do spraw Zakonów wszystkie odpowiednie w danym wypadku normy (nr 6 n.) oraz przepisy, stosowane w praktyce tejże Kongregacji w odniesieniu do zgromadzeń i stowarzyszeń życia wspólnego, wydane dotychczas lub w przyszłości.

§ 3. Przy pierwszym bądź następnym - jeśli będzie ono potrzebne - zatwierdzeniu, względnie przy zatwierdzeniu ostatecznym, należy trzymać się następującej procedury:

1. sprawa według przyjętego zwyczaju opracowana i poparta głosem przynajmniej jednego konsultora, winna być przedyskutowana na Komisji konsultorów pod przewodnictwem sekretarza Świętej Kongregacji do spraw Zakonów albo jego zastępcy;

2. następnie całą sprawę należy przekazać do rozpatrzenia i decyzji plenarnemu posiedzeniu Kongregacji pod przewodnictwem Jego Eminencji Kardynała Prefekta tejże Kongregacji, przy udziale kompetentnych konsultorów, zaproszonych w razie potrzeby dla dokładnego zbadania sprawy;

3. wyniki obrad Kardynał Prefekt lub sekretarz Świętej Kongregacji przedstawi Ojcu Świętemu do Jego ostatecznej decyzji.

Art. VIII - Instytuty świeckie poza własnymi prawami, istniejącymi obecnie i przyszłymi, podlegają miejscowym Ordynariuszom, zgodnie z prawem obowiązującym zgromadzenia nie objęte egzempcją i stowarzyszenia życia wspólnego.

Art. IX - Zarząd wewnętrzny instytutu świeckiego może być organizowany hierarchicznie, podobnie jak zarząd zgromadzeń zakonnych i stowarzyszeń życia wspólnego z odpowiednimi modyfikacjami, według uznania Świętej Kongregacji do spraw Zakonów, zgodnie z naturą, celem i sytuacją każdego instytutu.

Art. X - Niniejsza konstytucja apostolska nie wprowadza żadnych zmian w zakresie praw i obowiązków instytutów już utworzonych przez Biskupów w porozumieniu ze Stolicą Apostolską, lub przez samą Stolicę Apostolską aprobowanych.

Ustawę tę wydajemy i ogłaszamy postanawiając, że niniejsza konstytucja apostolska otrzymuje i zachowa swą moc prawną, oraz że wchodzi w życie, uchylając wszelkie przeciwne jej rozporządzenia. Nikomu nie wolno ogłoszonej przez nas Konstytucji naruszyć lub zuchwale się jej przeciwstawić.

Dane w Rzymie u św. Piotra, 2 lutego, w dzień Oczyszczenia Najświętszej Marii Panny, roku 1947, a ósmego naszego Pontyfikatu.

Przypisy:

- [1] Tekst źródłowy: AAS 39(1947), s. 114-124.
- [2] Pius XI, Przemówienie radiowe do zakonników (12 II 1931), AAS 23(1931), s. 67.
- [3] Por. Tertulian, *Ad uxorem*, ks. I, rozdz. IV. (ML 1, 1281); Ambroży, *De virginibus*, I, 3, 11 (ML 16, 202); Eucheriusz z Lionu, *Exhortatio ad Monachos*, I (ML 50, 865); Bernard, *Epistola CDXLIX* (ML 182, 41); tenże, *Apologia ad Giuliemum*, rozdz. X (ML 182, 912).
- [4] Por. Mt 16, 24; 19, 10-12. 16-21; Mk 10, 17-21. 23-30; Łk 18, 18-22. 24-29; 20, 34-36.
- [5] Por. 1 Kor 7, 25-35. 37-38. 40; Mt 19, 27; Mk 10, 28; Łk 18, 28; Dz 21, 8-9; Ap 14, 4-5.
- [6] Por. Łk 8, 15; Dz 4, 32. 34-35; 1 Kor 7, 25-35. 37-38. 40; Euzebiusz, *Historia Ecclesiastica*, III, 39 (MG 20, 297).
- [7] Ignacy, *Ad Polycarp.*, V (MG 5, 724); Polikarp, *Ad Philippen.*, V, 3 (MG 5, 1009); Justyn Filozof, *Apologia I pro Christianis* (MG 6, 349); Klemens Aleksandryjski, *Stromata* (MG 8, 224); Hipolit, *In Proverb.* (MG 10, 628); tenże, *De Virgine Corinthiaca* (MG 10, 871-874); Orygenes, *In Num.*, hom. 2, 1 (MG 12, 590); *Metody, Convivium decem virginum* (MG 18, 27-220); Tertulian, *Ad uxorem*, ks. I, rozdz. 7-8 (ML 1, 1286-1287); tenże, *De resurrectione carnis*, rozdz. 8 (ML 2, 806); Cyprian, *Epist.*, 36 (ML 4, 327); tenże, *Epist.* 62, 2 (ML 4, 366); tenże, *Testimon. adv. iudicos*, ks. III, rozdz. 74 (ML 4, 771); Ambroży, *De viduis*, II i n. (ML 49, 1094); Atenagoras, *Legatio pro Christianis* (MG 6, 965).
- [8] Por. Dz 21, 8-10; Ignacy Antioch., *Ad Smyrn.*, XIII (MG 5, 717); tenże, *Ad Polyc.* V (MG 5, 723); Tertulian, *De virginibus velandis* (ML 2, 935 n.); tenże, *De Exhortatione castitatis*, rozdz. VII (ML 2, 922); Cyprian, *De habitu virginum*, II (ML 4, 443); Hieronim, *Epistola LVIII*, 4-6 (ML 22, 582, 583); Augustyn, *Sermo CCXIV* (ML 38, 1070); tenże, *Contra Faustum Manichaeum*, ks. V rozdz. IX (ML 42, 226).
- [9] Por. Optatus, *De schismate donatistarum*, ks. VI (ML 11, 1071 n.); Pontyfikał Rzymski II: *De benedictione et consecratione virginum*.
- [10] Konstytucja odwołuje się do Kodeksu Prawa Kanonicznego z 1917 roku [przyp. red.].
- [11] Konstytucja *Conditae a Christo Ecclesiae* (8 XII 1900), AAS 20(1928), s. 317-327.
- [12] 2 Krn 19, 7; Rz 2, 11; Ef 6, 9; Kol 3, 25.
- [13] Por. Mt 5, 48; 19, 12; Kol 4, 12; Jk 1, 4.
- [14] Święta Kongregacja Biskupów i Zakonników, Dekret *¿Ecclesia Catholica?* (11 VIII 1889), ASS 23(1889), s. 634.
- [15] Tamże.
- [16] Tamże.